

Se pozno na večer, ko duh bo klonil
pod muko dnevnih križev in težav,
zajemal boš moči iz onih hipov,
ko nesel si Gospodu en pozdrav.

Ljubljana 1920.

M. Elizabeta.

UMIJEĆE MOLITVE.

Napisao Mgr. de Mathies. — Prevedi B. Stržič.

Molitva i „prirodni zakoni“.

VIII.

Uzmimo ovaj primjer. Majka živo želi — s po-
sve određenih razloga — da njezin sin ne pođe u
Ameriku. Opominje ga, moli, prijeti mu se, ali sve
uzalud. Neposlušni sin ode željezničkim vozom, da
se onda u Hamburgu ili Bremenu odveze paroplovom.
Tad se majka prihvati molitve. Samo još Bog može
osamljenoj da pomogne. I neočekivano se dogodi.
Sin u željezničkom vozu mirno razmišlja o sudbini
svoje majke i — već kupljenu kartu u luci prodaje
drugome. Bog je taknuo njegovu dušu — on se po-
vraća svojoj majci. Za sve imao je razloga, tako za
putovanje kao i za povratak. Ali je prije skup jednih
i drugih razloga gledao u drugačijem svijetlu nego
sada. Zar je time poremećen poredaj svijeta? Ili koji
prirodni zakon ukinut?

Ali, recimo, da je sin već bio napravio ugovor
s kim u Americi. Majka zna, da treba sin otići. Una-
toč tome ona se moli, da joj sin ostane. Sin žureći
se u luci slomi nogu i mora u bolnicu. Paroplov,
kojim je trebao otići, ode bez njega. Mladi čovjek ne
može dakle da na određeno vrijeme preuzme svoj

posao. Ugovor je time razdriješen. Force majeure! Sin, kad se oporavi, vrati se svojoj majci i prihvati se drugoga posla. Bog je to tako udesio. Ali cijela stvar zbivala se po mehaničkim, fizičkim zakonima.

Ili: Mlad čovjek očekuje svoju zaručnicu, koja ima da dođe oceanskim paroplovom. Njegova obitelj zna, da ljubi nevrijednu, koja će ga prevariti i unesrećiti. Ali sve su opomene badaša. Tad se daje obitelj na molitvu. Paroplov, kojim je imala zaručnica doći, sukobi se u magli s drugim. Pri toj nesreći neki poginuli, među njima i zaručnica mladoga čovjeka. Ili zaručnica se još spasava. U smrtnoj stisci obraća se Bogu i kaje se od svoga grješnog življenja, jer je i za nju netko molio, možda njezin brat, svećenik, koji je se svaki dan spominjao kod sv. mise. Gdje bi bio u pomenutim slučajevima poremećen svjetski red? Sve je išlo „sasvim prirodno“. Ipak je Bog uslišio molitve mnogih ljudi.

Dakako da će nevjernik reći, da su to puki slučajevi. Ali tvrdeći to nevjernik ne dokazuje nikako, da Bog treba mijenjati prirodne zakone, ako hoće da molitvu usliši. Dokazuje samo to, kako ne će da prihvatiti nikakovo Božje djelovanje.

Sva je prilika, da će nevjernik prigovoriti: „Vi molite i za stvari, koje su sigurno nemoguće. U Lurdu n/ pr. ne mogu nastati u čas ozdravljenja bolesnika, a da ne budu prirodni zakoni dokinuti“.

Na to odgovaram ovako: Ako je Bog prirodne stvari tako stvorio, da čovjek određenim liječenjem, postupanjem i lijekovima može da bude malo po malo izliječen, ne uviđam, zašto se hoće dokazati, da se bržim, za tinji čas ozdravljivanjem ukida koji prirodni zakon ili pače svjetski poredaj. Ako ima Bog i onakav je, kakova ga vjera pokazuje, tad može on, Stvoritelj svih bistava i sila u prirodi, očito upotrijebiti lijekovita sredstva, koja nisu poznata ljudskome umjenju i do kojih ono ne može. I zašto ne

Vsu

Ja

Vje
Ii

bi Bog mogao izliječiti, kad se moli za to! Zašto ne svojom voljom!

Da, ali druga čudesa, o kojima Biblija govori, na pr. pripovijest, da je Sunce u dolini Ajalonskoj „stalo“ na zapovijed Josuinu. To ipak ne može ni koji moderni čovjek da vjeruje, koji je fiziku učio! No mi u ovoj knjižici ne pišemo o čudesima i jesu li moguća. Ali ipak molimo čitača, da objašnjenje pomenutoga i sličnih događaja proučava u naučnim djelima katoličkih pisaca. O Josuinoj zapovijedi, naći će čitač tumačenje u Schuster-Holzhammerovoj knjizi: *Biblische Geschichte*.

Da je Isus po vodi hodao, umnožio kruh i ribe, pretvorio vodu u vino, zar se ne da to vjerovati, kad se vjeruje, da je Isus Bog i da je kao Bog stvaralački početnik svih prirodnih stvari i zakona? Zar je svijet bio u stožerima pokoleban, što je Bog-čovjek za sebe i za Petra, kad je htio, uklonio zakon teže? Ili tko može dokazati, da je težu uklonio, što je po vodi hodao? Zar nije mogao učiniti, da druga sila, koja je možda u njemu bila, djeluje protiv teže. Ili onaj, koji čini da se pšenično zrno umnoži, da klas dozori, ne može da umnoži kruh? Koji je stvorio divnu organsku stanicu, ne može da razvijanje stanice pospeši, uspori, da je promijeni? On, koji je stvorio dušu, ne može više da na nju djeluje?

I ako je Bog uistinu mudar i svemoguć, zar ne će moći i htjeti uslišati molitve tako, da kosmički poredaj ostaje pri tom netaknut?

Da nema ni u kojem smislu izuzetaka od onoga, što mi spoznajemo „prirodnim zakonom“, može samo onaj tvrditi, koji činjenicu izuzetka samo za to nije čuo, jer se takova činjenica protivi njegovim unaprijed stvorenim mislima o „bistvu prirode“. Mi se možemo unatoč tome, što Bog zahvaća u prirodu, „pouzdati“ u prirodne zakone, jer je upravo Bog, koji uređuje, spoznaje i izvodi cijeli svjetski plan. U anarhiste

12

2

među ljudima ne valja se nikako pouzdati. Ali Bog ne radi kao anarhist u prirodnom carstvu, već kao apsolutni monarh, koji nije dakako nepromišljen tiran. Tako *mi* mislimo.

toj stvari Što mi zovemo zakonitošću prirodnih pojava, osniva se na našem opažanju i shvaćanju prirode. No niti su naša opažanja prirodnih pojava potpuna niti su naša mišljenja o bistvu prirode svestrano sigurno utvrđena. Koliko hipoteza ima mjesto dokaza, kolika tumačenja danas jesu, a sutra ih više nema, kako mnogi „zakon“ treba iznova formulirati i pače odbaciti! Kako se mnoga tako zvana prirodna zagonetka „rješava“ spoznajama, koje zadavaju nove prirodne zagonetke!

Zakoni, što ih mi u prirodi nalazimo, posljedica su naših promatranja. Zar je sad pouzdano, da smo mi utvrdivši neku zakonitost ujedno i upoznali sve mogućnosti, koje Stvoritelj unaprijed gledaš da smo zavirili u sva svojstva prirode, što joj ih mogao dati njezin organizator?

Nema tome dugo, što su se naučenjaci čudili, kad se iznašao radij sa svojim nenadanim svojstvima i što se udilj pronalaze novi elementi! Što ćemo još iznaći! Ali i: što ćemo još spoznati kao tajnu!

Svakako je bezumno, prebrzo, nerazložito i neznanstveno tvrditi, kako ima Bog postupati u prirodi s prirodnim stvarima i kako nema.

Stoga možeš uvijek s pouzdanjem moliti se najvećoj mudrosti i svemoći, ako iskreno prepustiš tu najvećoj mudrosti i svemoći, da odluči, može li biti tvoja molitva uslišena. O tome „može“ nema što da kaže čovječja znanost. Bog od vijeka gleda tvoje molitve. One su u njegovu svjetskom planu.

